

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Siyer Yayınları: 163

Siyer: 114

Eser Adı

Hanım Sahâbiler

Yazar

Hilal Kara

Abdullah Kara

Yayın Yönetmeni

Muhammed Ensar Sözen

Son Okuma

Sercan Geyik

İç Tasarım

Mevlüt Sami Ertem

Kapak

Muhammed Onur Özçelikçi

Baskı

PLT Kağıt Matbaa Ajans Hizmetleri

İstasyon Mah. 1440 Sok. No:11-C/68

Küçükçekmece / İstanbul • Tel.: 0552 339 51 34

Sertifika No: 73787

1. Baskı: Şubat 2020

6. Baskı: Aralık 2024

ISBN: 978-605-7689-60-3

Nişancı Mah. Zekai Dede Sok. No:22 Eyüpsultan/İstanbul

Tel & Fax: (0212) 544 76 96 – (0212) 544 58 46 • **WP Hattı:** (0546) 544 76 96

Sertifika No: 75458

www.siyerkitap.com | satis@siyeryayinlari.com

Hanım Sahâbîler

Hilal KARA
Abdullah KARA

İÇİNDEKİLER

Söz Başı	7
----------------	---

Birinci Bölüm

ALLAH RESÛLÜ’NÜN (sas) EN YAKININDAKİLER

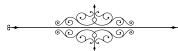
Ümmü Eymen (r.anhâ)	13
Fâtıma bint Esed (r.anhâ)	27
Ümmü Hânî (r.anhâ)	35
Ümmü Rûmân bint Âmir (r.anhâ)	49
Esmâ bint Ebû Bekir (r.anhâ)	55
Sümeyye bint Hayyât (r.anhâ)	73
Ervâ bint Küreyz (r.anhâ)	77
Ümmü Gülsüm bint Ukbe (r.anhâ)	83
Esmâ bint Umeys (r.anhâ)	95
Selmâ bint Umeys (r.anhâ)	117
Ümâme bint Hamza (r.anhâ)	127
Havle bint Kays (r.anhâ)	135
Havle bint Hakîm (r.anhâ)	139

İkinci Bölüm

İSLÂM’A KUCAK AÇAN HANIMLAR

Ümmü Harâm bint Milhân (r.anhâ)	153
Ümmü Süleym bint Milhân (r.anhâ)	161
Ümmü Hişam bint Hârise (r.anhâ)	187
Ümmü Münzir (r.anhâ)	191
Nesîbe bint Ka’b (r.anhâ)	197
Ümmü Atıyye bint Hâris (r.anhâ)	209
Ümmü Varaka bint Abdullah (r.anhâ)	217
Esmâ bint Yezid (r.anhâ)	221
Fürey’a bint Mâlik (r.anhâ)	231
Hind bint Amr (r.anhâ)	237
Kebşe bint Râfi’ (r.anhâ)	249
Rübeyyi’ bint Muavviz (r.anhâ)	257

Esmâ bint Amr (r.anhâ)	265
Berîre (r.anhâ)	267
Büsre bint Safvân (r.anhâ)	277
Cemile bint Abdullah (r.anhâ)	283
Esmâ bint Selâme (r.anhâ)	297
Fâtıma bint Kays (r.anhâ)	303
Hamne bint Cahş (r.anhâ)	313
Havle bint Sa'lebe (r.anhâ)	323
Havvâ bint Yezid (r.anhâ)	331
Hind bint Utbe (r.anhâ)	339
Hind bint Üsâse (r.anhâ)	369
Hind el-Havlâniyye (r.anhâ)	373
Leylâ bint Ebû Hasme (r.anhâ)	377
Lübeyne (r.anhâ)	383
Nevvâr bint Mâlik (r.anhâ)	385
Ramle bint Ebû Avf (r.anhâ)	389
Rübeyyi' bint Nadr (r.anhâ)	391
Ümeyme bint Halef (r.anhâ)	399
Eme bint Hâlid (r.anhâ)	405
Ümeyme bint Rukeyka (r.anhâ)	411
Nehdiyye bint Ümeyme (r.anhâ)	415
Ümeyme bint Sübeyh (r.anhâ)	419
Ümmü Dahdâh (r.anhâ)	425
Ümmü Eyyûb (r.anhâ)	435
Ümmü Hakîm bint Hâris (r.anhâ)	447
Ümmü'l-Hayr bint Sahr (r.anhâ)	457
Ümmü Kays bint Mihsan (r.anhâ)	461
Ümmü Ma'bed (r.anhâ)	465
Ümmü Mübeşşir (r.anhâ)	475
Ümmü Şerik (r.anhâ)	483
Ümmü Şerik bint Hâlid (r.anhâ)	491
Zeyneb bint Abdullah (r.anhâ)	497
Zinnire er-Rûmiyye (r.anhâ)	505
Kaynakça	509

SÖZ BAŞI

Modern kültür, hızlı teknolojik gelişme ile sınır ve kural tanımayan iletişim araçlarının baskısı, her geçen gün insanî değerleri daha fazla yok etmekte. Günümüzde neredeyse tamamen güç ve çıkar ilişkisine dönüşen toplumsal ilişkiler manevi-yatı yok etmekte, bireylerde anlamsızlık, değersizlik ve yalnızlık duygularının ortaya çıkmasına ve yoğunlaşmasına yol açmaktadır. Katlanılması çok zor olan bu duygular, insanın kendisine ve çevresine yabancılaşmasının ve yoğun bir kimlik bunalımının habercisi olmaya devam etmektedir.

Medya ve iletişim araçları tarafından dayatılan manevî değerlerden yoksun, baskıcı, saldırgan kitle kültürü insanlarda katı bir bencillik duygusu ortaya çıkarmakta, sorumluluk bilincini öldürmektedir. Hâlbuki milletimizin bekası, bizi biz yapan sahip olduğumuz insanî değerlerle yoğrulmuş şahsiyet idealinin oluşturup çocuklara ve yetişecek nesillere benimsetilmesi ile mümkündür.

Bu ideal nasıl oluşturulacaktır?

Topluma nasıl sunulacaktır?

Eğitime nereden ve kimden başlanılacaktır?..

Aslında kadın, hangi bilgi, eğitim ve gelişmişlik düzeyinde olursa olsun, çocuğunun üzerinde en büyük etkiye sahiptir. Bunun yanı sıra ailenin ilişki ve problemlerini çözme biçiminde,

tüketim alışkanlıklarında, çevreyle iletişimleri ve beklentilerinde söz sahibidir. Pratikte çocuğunu, eşini ve çevresini yönlendirir... Kimliği ve şahsiyeti, kültürü ve eğitimi ne olursa olsun kadın, aile içindeki merkezî rolü sebebiyle toplumsal alandaki belirleyiciliğini de aynı oranda sürdürmektedir. Toplumda iyiye, doğruya, güzele ve adalete doğru bir değişim ve dönüşüm olacaksa annelik vasfı ile kadınlar eliyle ve onu vasıtasıyla olacaktır.

İslâm dininde erkekle kadın bir bütünün parçalarıdır. Biri diğeri için vazgeçilmez hayat arkadaşıdır. İbadet ve muamelelerde cinsiyet ayrılığının sebep olduğu önemsiz bazı farklar dışında, dinî görev ve sorumluluklarda kadın erkek eşitliği esastır. Hz. Peygamber erkeklerin olduğu kadar kadınların da eğitimine büyük önem vermiştir. Kadınlar mescide gitmiş, biat etmiş, toplantılara katılıp bayram namazlarında hazır bulunmuşlardır.

Hz. Peygamber bayram hutbesini irâd ettikten sonra kadınların bulunduğu tarafa geçer, onların eğitim öğretimi ile de yakından ilgilenirdi. Hatta Allah Resûlü'nün (sas) sürekli erkeklerle birlikte olmasından dolayı onların Peygamber Efendimizin ilim ve feyzinden daha fazla istifade ettiklerini düşünen hanımlar, bu arayı kapamak en azından mesafeyi daraltmak için Hz. Peygamber'e giderek: *"Ya Rasûlüllah, erkekler sürekli sizinle birlikteler. Sizin sözünüzü dinliyor istifade ediyorlar. Biz bundan mahrum oluyoruz. Bizim için de bir gün tahsis etseniz. O günde gelsek, Allah'ın size öğrettiklerini bize öğretsенiz."* diyerek talepte bulunmuşlardı.

Onların isteğini yerinde bulan Hz. Peygamber haftanın bir gününü onlara tahsis buyurdu. Burada ve daha başka yerlerde çeşitli vesilelerle hanımlara İslâm'ı anlatan Peygamber Efendimiz kadınların eğitim ve öğretimleriyle her zaman yakından ilgilendi.

Sahâbe hanımlarının hayâ ve edebi, dini konuları sorup öğrenmelerine engel teşkil etmedi. Özellikle fıkıh ve hadis âlimi olan Hz. Âişe, bu konuda yalnız kadınların değil sahâbenin

ileri gelenlerinin de pek çok meselede başvurdıkları kimseydi. İlk Müslüman hanımlar, Mekke ve Medine’de önemli sorumlulukları üstlenmekten kaçınmamışlar, askerî ve siyasî meselelerde erkeklere yardımcı olmuşlardı. Savaşlarda hemşirelik doktorluk mesleğini icra ederek yaralı mücahitleri tedavi etmek, su taşıyıp içirmek, yaralarını sarmak ve yaralıları Medine’ye kadar taşımak gibi görevleri üstlenmişlerdi. Hatta gerektiğinde cihad meydanlarında eşleriyle omuz omuza savaşan bu hanımların kahramanlıkları tarihin altın sayfalarına geçmiştir.

“Sizden, hayra çağıran, iyiliği emredip kötülüğü meneden bir topluluk bulunsun. İşte onlar kurtuluşa erenlerdir.”^[1] ayeti kerimesini kendisine rehber edinip İslâm’ı yaymak için eşsiz çaba gösteren Hz. Hatice, Esmâ bint Ebû Bekir, Ümmü Süleyym bint Milhân, Nesibe bint Ka’b gibi nice hanım, İslâm daveti sırasında Peygamber Efendimize büyük destek vermişlerdir.

Günümüz Müslüman kadını, kendisine empoze edilmeye çalışılan, fitratı ile tutarlı olmayan şahsiyet ve kimlikler altında ciddi bir rol karmaşası yaşamaktadır. Bugün insanlığın, bilhassa nesli yetiştiren kadının örnek alabileceği şahsiyetlere her zamankinden daha fazla ihtiyaç vardır. Hz. Peygamber’in rahle-i saâdetlerinde terbiye görmüş, onun eğitiminden geçmiş sahâbe neslinin örnek hayatı, bu ihtiyaca en güzel şekilde cevap verecek olan hayatlardır. Çözünsüz gibi gözükken ya da çözümünü İslâm dışında aradığımız nice problemin çözümü, yolumuzu ve karanlık dünyamızı aydınlatan yıldız mesabesindeki sahâbilerin örnek hayatlarında saklıdır. Bu hayatlar, yaşamımızın her karesi için canlı ve pratik çözümler bulacağımız örneklerle süslü birer hazinedir.

Bu düşüncelerden hareketle “Hanım Sahâbiler” isimli eserimizi çok yoğun ve titiz bir çalışma ile hazırlama gayreti içine girdik. Allah Resûlü’nün (sas) rahle-i saâdetlerinde yetişen;

[1] Âl-i İmrân, 3/104.

İslâm'ın ilk günlerinde Müslüman olup işkencelere maruz kalan; doğup büyüdüğü vatanını, evini barkını inancı uğruna terk edip yâd ellerde olsa da inancından taviz vermeden ayakta durmaya çalışan; memleketine sığınan Müslümanlara kucak açan; Allah Resûlü'ne (sas) ve ailesine hizmete koşan; eşini, kardeşini, oğlunu savaşta şehit verdikten sonra “Değil mi ki Allah Resûlü sağ ve hayatta, bundan sonra bütün musibetler hafif kalır!” sözleriyle metanet ve sabır âbidesi olan mübarek hanımların, Allah Resûlü'nün (sas) ifadesiyle “En hayırlı neslin” kadınlık semasına yansıyan yıldızları hanım sahabîleri ve onların örnek hayatlarını derledik.

Eser çok geniş bir araştırma sonucunda toplumun her kesimine hitap eden sade ve anlaşılabilir bir üslupla, akademik kriterlere uygun bir şekilde kaleme alındı. Hanım sahâbîlerin günümüzde yaşayan hanımlarına örnek olacak davranışları ve mesajları öne çıkarılmaya çalışıldı. Hatadan mümkün olduğunca kaçınmak için yalnızca birkaç temel kaynağa değil ilgili bütün ilim yelpazelerinin temel kaynaklarına tekrar tekrar bakılarak hazırlandı.

Bu çalışmanın rızâ-i ilâhiye muvafık olmasını temenni eder, Peygamber Efendimizin şefaatine vesile olmasını dileriz.

Kadın kimliğinin yeniden inşası, kadının dolayısıyla toplumun eğitimi, kaybolmaya yüz tutan insanî değerlerin yeniden kazanılması hususunda istifadeye vesile olacağı ümidiyle...

Abdullah Kara & Hilal Kara
Üsküdar / Ağustos 2007

